

Leto III.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 7.

Ček: račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 1. aprila 1938

Na nemški meji

Čez noč smo postali mejaši 75 milijonskega naroda. Ni mogoče preko tega dejstva. Z njim moramo računati. Postali smo obmejno mesto, obmejna občina in treba se je sprijazniti z razmerami, kakršne so.

Ko se je bivša Avstrija priključila narodni sorodni Nemčiji, smo nehote začutili, da so se razmere spremenile, da bo bodočnost drugačna kakor preteklost. Mnogim je bilo neprijetno čutiti tik sebe moč discipliniranega velikega nemškega naroda in bilo jim je nekako žal za preminulo avstrijsko državo.

Če stvarno gledamo na nastale razmere, moramo reči, da je z narodnostnega principa prav, da se istoimenski narod združi v mejah iste državne organizacije.

Če s kulturnega stališča gledamo na katolicizem bivše Avstrije, je treba priznati, da je bil avstrijski katolicizem premalo katoliški po vsebini, pa preveč po zunanjem videzu. Katolicizmu bivše Avstrije je Previdnost določila, da gre sam skozi trpljenje v svojo notranjo rast in da v sebi poglobljen podpre katolicizem Nemčije, ki ga brez dvoma čaka naloga, da v bodočnosti pokaže življenjsko silo katolištva.

S političnega stališča zahteva strnjenje naših narodnih sil, da bomo mogli postaviti ob meje naše države neprodni zid zavednega slovenstva. Treba bo mnogim pozabiti na malenkostne spore,

katerim so doslej zaradi lenobne vloge preminulega sosedstva zapostavljali koristi naroda.

Gospodarstvo bo sosedstvo gospodarsko močne države s svojimi neposrednimi stiki rodilo za nas brez dvoma povoljne posledice. Zlasti za nas, ki smo na meji, je ta postavka važna. Jesenice bodo z novim sosedstvom na svojem razmahu nujno pridobile. Tranzit, ki bo šel skozi naše mesto, ne bo mogel ostati neopažen. Pa tudi domača država bo morala drugače podpreti obmejno cono tako z nacionalnega kakor tudi z reprezentativnega stališča, da je ne bo treba biti sram pred reprezentanco in narodno samozavestjo mogočne Nemčije.

Onstran Karavank živi še tisoče Slovencev, ki jih je nekatoliško zatirala bivša Avstrija in katerim želimo, da bi jim bil režim nove Nemčije pravičnejši, pravičen vsaj tako, kakor je pravična Jugoslavija nemškim manjšinam pri nas. Pričakovali bi upravičeno, da bo ponosni sistem nemškega narodnega socializma šel s prezirom preko starih metod krivične Avstrije, ki je podpirala nemškutarstvo. Za res zavedni in kulturno zreli nemški narod bi bila vsekakor največja sramota, če bi skušal svoje milijonske narodne vrste množiti z odpadniki malega, tlačnega, tujega naroda.

Ob močni Nemčiji se strnimo doma vsi, ki nam je za narod in za lastno kri, in ob rasti in procvitu gospodarstva varujmo naše skupne koristi!

Naša dobrodelnost

Prinašamo z zadnjega občnega zbora naše Vincencijeve konference poročilo njene tajniške namestnice, ki se glasi:

Konferenca je priredila v teku leta dve materinski proslavi, in sicer eno na Jesenicah, drugo na Hrušici. Obe sta bili dobro obiskani. Priredila je še cvetlični dan 29. junija in letos v februarju otroški prosvetni večer.

Posebno obdarovanje revežev je preskrbela za Veliko noč in Božič.

O Veliki noči je prejelo podporo v živilih 52 siromašnih družin in poedincev, 10 revežev pa je prejelo obleko.

Za Božič je bilo obdarovanih 58 revežev z živili in delno z obleko, 5 pa z gotovino.

Pri božični kakor tudi pri velikonočni obdaritvi so nam bili v veliko pomoč jeseniški gg. trgovci, mesarji in peki. Svoj delež v moki nam pošlje redno tudi g. Sedej z Javornika. Po eno vrečo moke sta darovali menjaje se tvrdka g. Čufer in naše konsumno društvo.

V zvezi z mestno občino je Vincencijeve konference priredila počitniško letovanje za bolehe revne otroke v Komendi. Pri odbiri otrok sta odločali skupno konferenca in šolsko vodstvo.

Stalež članstva je 239. Od lanskega leta smo nazadovali za 42 članov. Nekaj jih je odšlo iz kraja, nekaj jih je umrlo, nekateri pa so v zastanku, ker nam manjka odbornic, ki bi člane

redno obiskovale, ostale smo črtali, ker kljub obiskom niso nikdar imeli za to pripravljenega denarja.

Ni še dolgo, ko sem povabila neko gospo, da bi pristopila k članstvu, pa mi je odklonila rekoč, da rajši sama da podporo revežu, takemu, ki ga vidi. Vsaj ve, da dobi res potrebni. Pa sem v nekem oziru pritrdila, da ima prav, a v drugem ne. Je prav, da smo zasebno radodarni in usmiljeni. Vem, da ni nikogar danes tu, ki ne bi poleg naše prostovoljno obvezne članarine delil še darov tu in tam.

Toda treba je podpirati tudi skupno dobrodelnost, kajti iz skupnih dohodkov se laže podeli revežu v sili izdatnejša podpora in iz skupnih dohodkov se lahko deli trajnejša pomoč. In kakor s skupnim delom vzdržujemo zavetišče, tako si bomo le v združenih pomoči ustanovili ubožnico. Le žal, da tako počasi dozoreva ta lepa zamisel v stvarnost.

Kadar bodo imele Jesenice res svoj ubožni dom, takrat šele bomo zapuščenim starim ljudem in neoskrbovanim otrokom lahko izdatno pomagali. Dali jim bomo vse: streho in hrano, in kar bo zanje največ, deležni bodo tople besede, deležni samaritanske ljubezni.

Kakor nikjer, tako tudi v naših vrstah posameznik ne pomeni mnogo, a v skupnosti vendar vsak koristi.

Drobne vesti

Duhovne vaje za veliko noč bodo letos veliki teden od velikega ponedeljka do vključno velike srede. Duhovne vaje bo vodil župnik g. Miha Jenko iz Most pri Ljubljani. Isti gospod je vodil duhovne vaje za možje tudi lani pred sv. Jožefom. Jeseničani naj pri liko duhovnih vaj, ki so namenjene vsem stanovom, dobro izrabijo in se tako pripravijo na katoliške velikonočne praznike.

Proslava Materinskega dneva je bila v Krekovem domu na praznik Marijinega Oznanjenja. Priredila jo je Vincencijeve konference. Prireditelj naših malčkov, ki so se z njo zahvalili materinski ljubezni vseh slovenskih mamic, je zelo dobro uspela v vsakem oziru.

Nov Pasijon je sestavil naš neumorni prosv. delavec g. Franc Klinar. Jeseničanom bo še v spominu njegov zadnji Pasijon, ki je bil leta 1932. na odru v Krekovem domu igran v splošno zadovoljnost. V splošnem je bolj ugajal kot Gregorinov v lanskem letu. Novi Pasijon g. Klinarja je izpopolnitev njegovega prejšnjega dela in bo gotovo še bolj ugajal. Krekovo prosvetno društvo namerava to delo uprizoriti na prostem, ko bodo za to vremenske razmere ugodne.

Postni čas je čas resnobe. Za katoličana je nevedno v tem času, če mu jemlje njegov značaj. Pa moramo ponovno zabeležiti, da na Jesenicah in na Hrušici, na Jesenicah v kavarni Novak, na Hrušici v gostilni Pajer, nič nočejo vedeti o tem. Ples nedeljo za nedeljo v tem resnem času meče slabo luč na tiste, ki to podpirajo.

»Aljaž« je na odru v Krekovem domu uprizoril dramo »Ugasle oči«. Igralci so se potrudili, da so dramo dobro naštudirali. Gledalci so dvorano zasedli do zadnjega kotička in jim je prireditelj zelo ugajala. Samo godba med odmori ni spadala v okvir resnega odrskega dela.

Kino Krekov dom deluje z velikim uspehom. Priznati je treba, da ima

zelo srečno roko pri izbiri filmov. Izvrstni programi, najboljša aparatura in okusno opremljena dvorana privabljajo vedno večje število obiskovalcev. Poudariti pa moramo, da so vsi filmi tudi v moralnem oziru popolnoma neoporečni.

Sestanek županov JRZ, predsednikov, podpredsednikov in ban. svetnikov JRZ v Krekovem domu v sredo 23. marca je bil polnoštevilno obiskan in je obravnaval vsa važna notranje in zunanje politična vprašanja. Vsi udeleženci so bili s pojasnili in z razvojem dogodkov, ki se vrste po določenem načrtu, zelo zadovoljni. Na sestanku je poročal tajnik banovinske JRZ g. Tomazin.

Novi odbor krajevne JRZ je na svoji zadnji širši seji sklenil, da bo od časa do časa prirejal za svoje člane in prijatelje redne sestanke in zborovanja, na katerih bodo mogli iznesti vse svoje želje in na katerih bodo obravnavana tudi vsa važna tekoča vprašanja iz našega javnega življenja. Prvi tozadevni sestanek bo v kratkem sklican. Člani in prijatelji naj se ga polnoštevilno udeležijo.

Jugoslovanska strokovna zveza je imela svoj redni občni zbor preteklo nedeljo. Zborovanje je bilo slabo obiskano. Želeli bi bilo, da bi v novem poslovnem letu ta organizacija krenila na pot katoliško doslednega strokovnega pokreta in da bi nehala s svojim nihanjem med marksizmom in krščanstvom.

»Delavska pravica« piše v svoji zadnji številki: »Kot dosledni krščanski in demokratični ljudje ne bomo svojim članom lastnega mišljenja n. pr. o ljudski fronti in stanovščini.« »Delavska pravica« je glasilo JSZ. JSZ pa pravi, ali je vsaj rekla, da si osvaja okrožnico Quadragesimo anno. Ta okrožnica pa zahteva sodelovanje katoličanov za stanovsko ureditev družbe. Voditelji okrog JSZ naj torej nehajo slepomišiti in naj izjavijo gornji izjavi dosledno, da zavračajo papeške okrožnice. Kar zapisejo naj, da so tudi za nje te »okrožnice cunje popisanega papirja«.

Za volitev glav. obratnega zaupnika je jeseniška NSZ ponujala kompromis tukajšnji JSZ in ZKD. JSZ bi bila po predlaganem kompromisu lahko celo glavnega zaupnika dobila, toda ni marala za tak sporazum. Očividno ji je ljubši glavni zaupnik iz vrst rdečih. Zdi se, da morajo tu biti za organizacijo JSZ neka splošna navodila iz centrale v Ljubljani, ki kljub večnemu poudarjanju delavske solidarnosti dolo-

Po številu nas je, kakor rečeno, 259. Ni nam na tem, da bi hoteli denar izsiljevati od ljudi. Pa kak dinar na mesec, darovan iz dobrega srca, se tebi mnogo ali nič ne pozna in vendar pripomoreš k bratovi sreči.

Večina naših podpirancev je zelo hvaležna. Pišejo nam zahvalna pisma s pripombo, da molijo za vse dobrotnike.

Že mnogim je konferenca pripomogla najprej s podporami in potem s prošnjami pri podjetjih do življenjske eksistence. Le take, ki ne znajo prav uporabljati življenjskih dobrin, tudi konferenca kljub dobri volji ne more rešiti in jim pomagati. Žalostno je to dejstvo, a zaradi tega, če

ne najde naše delo povsod uspeha, nikakor ne smemo prenehati.

Dobri člani, hvala vam za vaše darove. Ostane zvesti sodelavci dobrodelne ustanove. Na svoj dom ponesite našo prošnjo, da po svoji moči vsak privabi v naš krog še po enega člana.

Spomnim naj se še naših tihih pomočnic čč. sester. Trudijo se za našo mladino, že v zgodnjih jutranjih urah jo sprejemajo v svoje okrilje. Skrbijo za telesne dobrine otrok, nič manjša jim ni skrb za njihove duše. Božja ljubezen jih vodi pri plemenitem delu, zato kljub težavam ne omagujejo. Iz tega občnega zbora v imenu varovancev: Bog jim bodi plačnik za vse!

Naša stavbna zadruga

Mnogi so že mislili, da je šla stavbna zadruga »Družina in dom« s svojimi lepimi načrti po zgledu socialistične istovrstne zadruge »Stan in dom« raketom žvižgat. Nekateri so že hoteli vedeti, da iz te akcije ne bo nobenih sadov. Mislili so, da zadružni odbor spi spanje pravičnega.

Odbor zadruge pa je medtem vztrajno delal na svojih načrtih in se trudil, da je odstranil mnogotere ovire, ki so se postavile po robu njegovemu delu.

Kdor je sam že kedaj gradil kako stavbo, bo vedel, koliko neprilik je imel, preden je mogel graditi. Tako pri eni stavbi, koliko bolj pa še pri celi skupini. Lansko leto je zadruga dala zemljišče parcelirati in izmeriti ter je celotni parcelacijski načrt predložila v odobritev mestni občini. Mestna občina pa je v interesu bodočega razvoja Jesenic hotela, naj bi bila parcelacija zemljišča »Družine in dom« v skladu z bodočimi regulacijskimi načrti in je zato po svojih strokovnjakih izvedla za zemljišče med Jesenicami in Plavžem svoj lastni načrt, po katerem naj bi se zazidaval ta najlepši del bodočih Jesenic.

Zadružni odbor je uvidel polno upravičenost stališča mestne občine in je v svoji zadnji seji

sklenil, da si ga v celoti osvoji. V kratkem bo zato mestna občina parcelacijski načrt stavbišča »Družine in dom« po zamisli svojih strokovnjakov odobrila, nakar bo zadružni odbor mogel posamezne parcele odstopiti posameznim interesentom, članom »Družine in dom«.

KID je medtem iz naklonjenosti, v interesu večje gradbenosti na Jesenicah po inženirju arhitektu dala izdelati več raznih stavbnih načrtov, nekaj pa jih je še v izdelavi. Dovršeni stavbni načrti so res zelo posrečeni in bo z njimi graditeljem mnogo pomagano tako v finančnem kakor tudi v praktičnem oziru.

Zadružni odbor pod predsedstvom g. Viktorja Novšaka bo skrbel tudi sicer, da bodo graditelji v okviru »Družine in dom« imeli čim več ugodnosti in zaščite.

Vsem interesentom, ki bi še želeli pristopiti k zadrugi, sporočamo, da naj se tozadevno zgledajo pri predsedniku g. Viktorju Novšaku.

Zadruga bo v tekočem letu začela z gradnjo prvih stanovanjskih hiš in upravičeno upamo, da bo prihodnje leto zazidana zadnja parcela na njenem stavbišču.

Naprej!

Volitve obratnih zaupnikov pri KID so za nami. Tisti, ki so hoteli neprestano prepričevati svojo okolico, hoteli v tovarni ustvariti med delavstvom mnenje, da delavska organizacija Zveza združenih delavcev nima članstva, da sestoji samo iz vrst prisilcev za KID, iz vrst stavbinskega delavstva, ki spomladi pride in v jeseni zopet gre, so bili ob rezultatu volitev zaupnikov razočarani. Števila glasov, ki jih je ta mlada organizacija pri tako ostri borbi dobila, niso pričakovali. Na splošno je prevladovalo mnenje, da bo omenjena organizacija dobila v najboljšem primeru 50 glasov. Krstna borba, katero je vršila ta organizacija, je bila zvojevana v njeno čast, v čast, s katero se ne more ponašati nobena druga organizacija. Nič nista pomagala zasmeh in blatenje organizacije ter njenih voditeljev, ni pomagal niti teror, s katerim so hoteli ustraševati naše fante. Oddanih je bilo za Zvezo združenih delavcev 275 glasov. To število je dokaz, da ne pomaga prav nobeno vpitje in da gre naše delavstvo trezno in preudarno svojo pot. Kakor je to letos ob prvih volitvah dokazalo, tako bo tudi s svojim vsakdanjim strokovnim aktivnim delom za dobrobit posameznika ali celote sprejemalo vse boje s pogumom in hladnokrvno odbijalo vse napade ter šlo svojo jasno začrtano pot nasproti cilju. Kdor ni z nami, je proti nam. Kdor je proti nam, ta nima pravice od nas pričakovati pomoči. Današnji čas zahteva jasnosti v vseh pogledih. Zlasti pa na strokovnem področju. Kakor je si-

cer naš slovenski narod po stanovih, ki ta narod stvarjajo, reven in ubog, zahteva vendar večje pozornosti od drugih delavski stan. Delo in roke so njegovo premoženje. Dnevno se nahaja v borbi za obstanek svojega bednega življenja. Strokovna gibanja, izvršena pri nas na Jesenicah, so imela zelo vijugasto pot. Program in delo organizacije ZKD sta jasna. Ob priliki volitev je to zelo močno poudarila. Ne ozira se na to, ali to prija podjetniku ali ne. Od svoje strani ne bo odstopila za nobeno ceno. Program fantovske ureditve družbe je njeno načelo. Zahtevala in uveljavljala bo ta program pri vseh forumih in prilikah z vso odločnostjo, dokler se ne uresniči. Zakaj delavski stan ima pravico, da v družbi z ostalimi delovnimi sloji rešuje svoje stanovske probleme in težave iz vseh področij sam po svojih stanovskih zastopnikih.

Delavci, delavke! Ob volitvah ste vsem Jesenicam dokazali svojo odločnost. Led je prebit. S tovariško vzajemnostjo, v medsebojnem tekmovanju gradite organizacijo. Ni vam mar, kaj se godi na desni ali levi. Za vas je princip, program in delo. To naj bo tudi v bodoče. Naj se zaletavajo nasprotniki še tako, da bi vas zdrobili, ne bo se jim posrečilo. Zveza združenih delavcev mora rasti, ker le njena je bodočnost.

Poravnajte naročnino za naš list!

Delavstvo pri Tršanu in kolektivno razmerje

Pred mesecem smo na tem mestu poročali o gibanju delavstva, zaposlenega pri podjetju »Sava« d. z. o. z., katere solastnik je g. Tršan, zaradi sklenitve kolektivne pogodbe in ostalega delovnega razmerja. Poročali smo, da se pri tem podjetju ni plačevalo delavstvo niti v višini, kakor to predpisuje uredba o minimalnih mezdah za našo banovino. Organizaciji Zveza združenih delavcev in Narodna strokovna zveza sta na več pogajanjih s podjetnikom skušali doseči sporazum. Zahteve delavstva glede plačilnih pogojev so bile tako nizke, da — če bi bila dobra volja na nasprotni strani — bi se kolektivna pogodba lahko že podpisala, kar bi bilo v obojestransko korist. Na zadnji razpravi, ki se je vršila 8. februarja, pa je bila zaradi trdovratnosti podjetnika delavska delegacija primorana poslužiti se ugodnosti členu 16. uredbe o sklepanju kolektivnih pogodb in se zateči za rešitev spora k razsodniškemu odboru. Delodajalca g. Tršana je pri omenjeni razpravi zastopal advokat dr. Vovk, ki je bil istega mnenja, da ni izgleda, da bi se našel miren sporazum ter je zato tudi on pristal na razsodniški odbor. Napravljen je bil zapisnik o spornih točkah, kateri je bil odposlan v okviru zakonitih predpisov banu g. dr. Natlačenu, da on določi predsednika tega razsodniškega odbora. Imenovani delavski organizaciji sta prejeli od inženirja g. Barage, inšpektorja dela pri ban. upravi,

obvestilo, da ga je ban imenoval za predsednika ter da se ta razprava razsodniškega odbora vrši dne 28. marca v palači banske uprave v Ljubljani. Z delojemalske strani sta bila od organizacije določena v odbor g. Gaser Albin in Zupan Valentin. Z delodajalske strani pa sta bila določena ing. Albreht Koser in dr. Ples, zastopnika zveze industrijcev.

Taka razprava je za kovinarsko delavstvo prva v banovini in celo prva v državi. Omenjenega dne so se člani odbora sestali k razpravi, na kateri pa se je že uvodoma ugotovilo, da nimajo niti člani razsodniškega odbora kakor tudi stranke same potrebnih pooblastil, kakor to določajo zakonita določila. Predsednik Baraga je otvoril razpravo z ugotovitvijo, da so vsi člani odbora navzoči in da sta kot stranki navzoči delojemalska in delodajalska skupina po svojih zastopnikih. Na zahtevo predsednika, naj stranki predložita predpisana pooblastila, se je izkazalo, da ni imel zastopnik delodajalca nobenega pooblastila in mu je zato zastopnik delavstva osporaval navzočnost. Na zahtevo predsednika odbora so se nato stranke odstranile in je odbor ugotovil, da člani odbora delodajalske skupine nimajo potrebnih pooblastil. Na podlagi te ugotovitve je predsednik izjavil, da odbor ni pravnoveljavno upravičen voditi razpravo in napravljati sklepe, zato se razprava preloži na petek 1. aprila.

Rešitev iz denarne krize

(Nadaljevanje)

V dveh zaporednih sestavkih smo našim čitateljem pokazali, zakaj in kako je prišlo v naši državi do denarne krize in kako se je po dolgih letih in po mnogem trudu posrečilo našim narodnim predstavnikom, da so postavili prve pogoje za rešitev iz te krize. Po časopisih tudi že beremo, kako so novi ukrepi blagodejno vplivali v mnogih krajih na vlagatelje denarnih zavodov in kako že tudi nove vloge naraščajo.

Zdi se nam potrebno, da jasno povemo, da je vsaka trajna rešitev denarne krize nemogoča, če pri reševanju krize ljudstvo ne bi sodelovalo. Sodelovanje s strani ljudstva pa mora obstajati zlasti v tem, da po nepotrebnem še naprej ne dviga že starih vlog in tako ne spravlja denarnega gospodarstva v nove težkoče ter nove vloge pri istih zopet začne vlagati. Če se namreč denar iz denarnih zavodov samo izteka, nazaj pa ne priteka, ne more nobena pametna uredba ničesar pomagati.

Zlasti na Jesenicah je to treba še prav posebno poudariti. Naše mesto se je v zadnjih letih začelo izredno močno razvijati, množi se število prebivalstva, tesnijo se stanovanja, nevdružno raste zahteva po gradnji novih stanovanjskih hiš.

V nedavni dobi je jeseniška Hranilnica s pomočjo svojih vlagateljev pomagala več ko sto brezdomcem, da so si postavili lepe stanovanjske hiše. Če bi krize ne bilo, bi bila gotovo to svoje prekorišno delo tudi v nadaljnjih letih v istem obsegu vršila. Denarna kriza pri nas pa je stanovanjsko akcijo mogočno zavrla.

Če je zato sedaj stanovanjska kriza skrajno zaostrena in če jih je na desetine, ki bi hoteli graditi domove, je samo ob sebi razumljivo, da je denarnemu zavodu, ki ima svoj kapital vložen v stotinah jeseniških hiš, nemogoče, da bi ta kapital naenkrat izterjal in ga dal na razpolago stotini novih graditeljev. Kapital za gradnje se more izplačevati samo iz novih naložb ali pa bi moral denarni zavod poiskati pri drugem denarnem zavodu, pri katerem ni tolikega povpraševanja in tolikih potreb, potreben nekajmilijonski kredit,

iz katerega bi potem mogel dajati nova posojila graditeljem. Zdi se, da bo to nujno potrebno.

Vsi torej, vodstvo države in banovine, denarni zavodi in narod sam morajo skupno na delo, da v medsebojni pomoči prebredemo trenutne težave in ustvarimo za vse lepše razmere.

ZZD za izpremembo pravil Bratovske skladnice

Pred dobrimi 14 dnevi je imela okrajna organizacija JRZ za radovljiški okraj posvetovanje njenih funkcionarjev in predstavnikov posameznih krajevnih edinic. Okrožni odbor ZZD je izkoristil priliko in po svojem poslevoščem tajniku predočil navzočim predstavnikom politične stranke krivico sedanjih pravil Bratovske skladnice v §§ 50. in 82. Sedanje besedilo omenjenih paragrafov odvzema pravico ohranitve članstva Bratovske skladnice vsem, ki so iz katerega koli razloga članstvo opustili. Zelo so tudi okrnjene pravice nezgodnih rentnikov. Zveza združenih delavcev je zahtevala od omenjenega sestanka, da se tudi za tako pereča delavska vprašanja, kakor je starostno vprašanje delavstva, zanima in podpre s pismeno vlogo po banovinskem tajništvu JRZ v Ljubljani pri resornem ministru resolucijo glavne Bratovske skladnice, ki je bila v tej stvari osebno predložena s strani glavne Bratovske skladnice v Ljubljani.

Banovinski tajnik g. Tomazin je po referatu g. Gasarja obljubil, da bo banovinsko tajništvo željo delavstva podprlo z vso svojo močjo in avtoriteto. Navzoči delegati so na koncu sestanka napravili sklep, da je zahtevam delavstva brezpogojno treba ustreči in zastaviti vse sile, da se storjena krivica popravi.

O tej stvari pa je bolj v podrobnostih naša organizacija poučila tudi krajevno JRZ z zahtevom, da se kot politična edinica zavzame za predloge izpremembe. Kakor smo izvedeli, je odbor že pismeno napravil potrebne ukrepe.

čajo, da je to solidarnost treba ustvarjati samo med JSZ in rdečkarji. Značilno je, da je NSZ tudi v deželnih elektrarnah ponudila JSZ sporazum, a je centralni zastopnik JSZ izjavil, kakor piše »Nova pravda«: »Ako bi bili vi rdeči, potem bi šli mi z vami v kompromis.«

»Mi komunisti bomo zmagali!« Tako je vzklikal na volišču obratnih zaupnikov po poročanju »Slovenskega delavca« socialist »Čelešnik. Tako smo enkrat komunisti, drugi socialisti, kakor pač kaže. Socialisti so nasproti podjetju KID in nasproti oblastvom, komunisti so pa nasproti svojim levičarskim bratcem! Nam se pa zdi, da upravičeno trdimo, da na Jesenicah o kakem socializmu prav za prav niti govora biti ne more. Mi imamo v tem oziru opraviti samo s komunisti oziroma še večkrat z anarhisti. Opazujemo rovarjenje nasprotnikov in moramo reči, da je glavni njihov napor usmerjen v rušenje obstoječega reda in da so naravnost iznajdljivi v sredstvih, ki naj jim k temu pomagajo.

Majhno uslugo delavstvu KID je storil list »Radnik«, ki ga izdaja SMRJ v Belgradu. Tam pišejo, kako so »u Jesenicama obračunali sa vladnom organizacijom ZZD i kako je pobedio SMRJ...« Če bi SMRJ to uganjala doma, naj bi bilo, toda Srbi berejo to in ni dvakrat reči, da bo kak Srbi mislil, da so Jesenice in da je KID tu samo zato, da obračuna »sa vladnom organizacijom«. Takole pisanje je ob danih razmerah vsaj neumno, če že ne hudobno. Je izzivanje, ki more povzročiti reakcijo, zaradi katere bi moglo trpeti delavstvo KID. Neke naš prijatelj nam piše, da bodo po takem pisanju doli na jugu smatrali, »da smo na teh prekletih Jesenicah najprej švabi, potem hitlerjevci, nazadnje pa še zverine, ki uničujemo vladno organizacijo. Dajte jim povedati, da se tako ne dela, da se tako Slovincem ne koristi. Doli se Topalović hlini vsak trenutek vladnim Srbom, pri nas pa pobija vladno organizacijo.« Tako pisanje je nespametno še tem bolj, ker ne odgovarja stvarnim dejstvom in je posebno SMRJ pri zadnjih volitvah proporcionalno nazadovala nasproti drugim strokovnim organizacijam.

Prepis zemljišča, ki ga je mestna občina kupila za gradnjo bodoče sirotišnice, je ministrstvo pravde dovolilo dne 16. marca. Tako so formalnosti glede tega prepisa v glavnem končane ter bo mestna občina mogla

začeti s pripravami za zgradbo zavetišča.

K.I.D. je Vincencijevi konferenci z ozirom na njeno prošnjo poklonila brezplačno okrog 1.500 kvadratnih metrov zemljišča na Savskem nabrežju. Vincencijeva konferenca bo na tem mestu najbrž še letos zgradila novo dnevno zavetišče. »Kovinar« pa bo to notico vsaj sedemkrat ponatisnil, da bo z njo dokazoval, kako se je klerikalni zmaj na Jesenicah za ceno dobrih del prodal kapitalističnemu molohu KID. Po njegovem bi podjetje najbrž ne smelo imeti nobenega smisla za humanitarne ustanove in je v očeh »Kovinarja« greh, če jih ima.

Delavci, študirajte krščansko socialno literaturo

Prosvetno društvo na Hrušici je v lastni režiji proslavilo materinski dan preteklo nedeljo. Tudi ta prireditev je prav lepo uspela.

Tujsko prometno društvo pri Sv. Križu je imelo svoj redni občni zbor 20. marca v župnišču in je bil dobro obiskan. To društvo pri Sv. Križu vodi skoro sam vztrajno in uspešno župnik g. Krašna. Na občnem zboru je bilo stavljenih in sprejetih soglasno nekaj novih predlogov, ki naj bi tujski promet pri Svetem Križu še pospešili.

Slavko Savinšek:

Med Mežakljo in Micco

(Dalje)

»No, poslušaj dalje, kako je bilo s plesom. Pravil mi je o njem in pripovedoval, kako bo lepo. Veš, da je meni vstajala neznanska želja, enkrat videti tak ples. Pa sem mu to povedala. O, gospodična, je dejal, kar iz ust ste mi vzeli. Baš sem vas mislil vprašati, če greste z menoj. Kako, sem mu rekla, jaz sem vendar preprosto delavsko dekle; ne pristojta mi, da bi šla med gospodo. — O, gospodična, vi ste lepi in lepši kot vse gosposke gospodične. In če vas jaz pripeljem tja, bodo kar gledali.«

»In si mu obljubila?«

»Ne takoj. Rekla sem, da ne morem, ker nimam obleke, da mama ne pusti. A niti izgovoriti mi ni pustil, kar nad mamom je hitel in prej ni šel iz kuhinje, da sva mu obljubili. Vidiš, tako sem prišla na ples.«

»Ali si bila kaj v zadregi?«

»Seveda. Posebno v začetku. No, počasi sem videla, da so vsi tako prijazni in da ni prav nobena umetnost obračati se in piti iz kozarca z iztegnjenim mezincem. Največ so se vsi okrog mene smukali in nadporočnik je dejal večkrat, da je na vse po vrsti ljubosumen.«

»To se ti je dobro zdelo!«

»Seveda se mi je. Saj veš, še roko so mi poljubovali!«

»E, beži, beži?«

»Res, no! In od takrat so me kar vsi na cesti

ustavljali in govorili z menoj. Saj veš, zapoditi ga ne morem, če je prijazen z menoj in se vede dostojno. Ljudje pa potem jezike otresajo.«

»Pravili so, da je tisti nadporočnik že drugič poročen, pa se tudi z drugo ženo nič ne razume.«

»O, česa vsega ljudje ne govorijo! Iz same nevoščljivosti. Meni pa je sam pravil, da je bil enkrat zaročen z bogato gospodično; ko je spoznal, da ni zanj, ker ga ni prav ljubila, jo je pustil in je takrat sklenil, da si bo izbral preprosto dekle, tudi če ji vse perilo sam kupi, samo da ga bo res iz srca ljubila in on njo.«

»Kje pa je sedaj?«

»Kar na hitro so ga odpoklicali, je dejal. Moral je nekam v Bosno. Prvi čas mi je nekajkrat pisal, zdaj pa že dolgo ne. Samo tu in tam mi kdo izmed častnikov pove, da mu je naročil zame pozdrave.«

»Ti, Anica, kako pa, da tisti tovarniški škric, tisti blebi s kodrastimi lasmi in vodenimi očmi tako pribija za teboj?«

»Oh, veš, tega pa kar tako za kratek čas malo vlečem!«

»Kar ves nor je za teboj! Saj ga boš čisto zmešala, pravijo!«

»Kaj je pa tako neumen, da mi vse verjame! Oh, ti ne veš, kako se dajo moški vleči za nos. Čim bolj se čutijo učeni in visoki, tem prej jih potegneš.«

»Ja, pa so tudi taki med njimi, ki dekleta potegnejo.«

»Če se dekcle pusti! Mene ne bo nihče! Preveč dobro jih poznam!«

(Dalje prihodnjic)

**Damski pomladni plašči
(novi modeli), ženski in
moški dežni plašči i. t. d.**

* najugodnejše nudi

**KOŠIR JOŽE
NA JESENICAH**

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti,
pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti,
se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni
piti, mora priti

v Katakombe

Prišla je velika količina
izbornih vin. Vsak se lahko sam
prepriča, da je to resnica

Za elektriko

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Zadružna tiskarna Ljubljana Tyrševa 17

se priporoča jeseniškim tvrdkam
za izdelavo vseh v knjigotiskarsko
stroko spadajočih del, ki jih izvrši
lepo, solidno in po nizkih cenah

Telefon števil. 30-67

**Varno
naložite svoj
denar!**

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obestuje vse stare in nove
vloge po 4%. Nove ve-
zane pa po 5%. Vaš denar
je varno naložen pri
njej. Zanjso garantirajo
hranilnične rezerve, ka-
kor tudi vsi zadružni člani
z vsem svojim premože-
njem. Najmanj stokratna
je ta garancija.